Sygn. akt : II AKa 114/14

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 czerwca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący	SSA Marek Charuza (spr.)
Sędziowie	SSA Aleksander Sikora SSA Piotr Pośpiech
Protokolant	Oktawian Mikołajczyk

przy udziale Prokuratora Prok. Apel. Tomasza Janeczka

po rozpoznaniu w dniu 12 czerwca 2014 r. sprawy

P. K. (1), s. B. i Z., ur. (...) w G.,

oskarżonego z art. 258 § 1 kk, art. 31 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 25.08.2006 roku o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw ciekłych i biopaliw ciekłych w zbiegu z art. 270 § 1 kk w zw. z art. 12 kk w zw. z art. 65 § 1 kk i inne,

na skutek apelacji obrońców

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 17 czerwca 2013 r. sygn. akt XXI K 161/10

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- w pkt 1 z opisu czynu usuwa stwierdzenie „i przestępstwa skarbowego”,

- w pkt 2 uzupełnia podstawę skazania o przepis art. 11 § 2 kk, eliminując z niej normę art. 8 § 1 kks,

- uniewinnia oskarżonego od popełnienia czynu przypisanego mu w pkt 3 wyroku (pkt III aktu oskarżenia), wydatkami postępowania w tej części obciążając Skarb Państwa;

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. w części skazującej zasądza od oskarżonego P. K. (1) na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe postępowania odwoławczego, w tym opłatę za II instancję w kwocie 300 (trzystu) złotych.

Sygn. akt II AKa 114/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 17 czerwca 2013r. w sprawie sygn. akt XXI 161/10 Sąd Okręgowy w Katowicach uznał oskarżonego P. K. (1) za winnego popełnienia trzech przestępstw:

1. występku z art. 258 § 1 k.k. mającego polegać na tym, że od maja do 19 lipca 2005r.w W. i innych miejscowościach na terenie Polski wraz z M. M., P. W. (1) i innymi ustalonymi osobami brał udział w zorganizowanej grupie mającej na celu popełnienie przestępstwa i przestępstwa skarbowego, i za to na mocy art. 258 § 1 k.k. skazał oskarżonego na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności

2. występku z art. 18 § 3 k.k. w zbiegu z art. 23 ust. 3 ustawy z dnia 23 stycznia 2004r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw ciekłych i biopaliw ciekłych (Dz. U. Nr 34 poz. 293 z późn. zm.) w zw. z art. 23 ust. 1 tejże ustawy oraz z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 23 ust. 3 powołanej ustawy i w zw. z art. 23 ust. 1 tejże ustawy przy zast. art. 4 § 1 k.k. oraz w zbiegu z art. 270 § 1 k.k. i art. 12 k.k. przy zast. art. 65 § 1 k.k. i art. 8 § 1 k.k.s. mającego polegać na tym, że w okresie od 1 do 19 lipca 2005r. w W. gmina D., działając czynem ciągłym, wspólnie i w porozumieniu z M. M., P. W. (1) oraz z i innymi ustalonymi oraz nieustalonymi osobami, a także działając w zorganizowanej grupie mającej na celu popełnienie przestępstwa – ułatwił innym osobom dokonanie obrotu paliwem ciekłym niespełniającym wymagań jakościowych określonych w ustawie oraz usiłował ułatwić innym osobom dokonanie obrotu takim paliwem ciekłym w łącznej ilości 139.875 m^3 o wartości 345.254,89 zł – stanowiącym mienie znacznej wartości – podrabiając w celu użycia za autentyczne dokumenty w postaci listów przewozowych i wydań materiałów na zewnątrz, i za to na mocy art. 23 ust. 3 ustawy z dnia 23 stycznia 2004r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw ciekłych i biopaliw ciekłych przy zast. art. 19 § 1 k.k. i art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. skazał oskarżonego na karę roku pozbawienia wolności

3. przestępstwa skarbowego z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 54 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. przy zast. art. 8 § 1 k.k.s. w brzmieniu obowiązującym od dnia 15 lipca 2005r. mającego polegać na tym, że w okresie od 1 do 19 lipca 2005r. w W. gmina D., działając czynem ciągłym, wspólnie i w porozumieniu z innymi ustalonymi oraz nieustalonymi osobami, a także działając w zorganizowanej grupie – ułatwił, poprzez ułatwienie dokonania obrotu paliwem ciekłym niespełniającym wymagań jakościowych określonych w ustawie, innym ustalonym osobom uchylenie się od opodatkowania, które polegało na niezłożeniu deklaracji dla podatku akcyzowego do właściwego naczelnika urzędu celnego i w ten sposób na nieujawnieni temu naczelnikowi przedmiotu opodatkowania w ilości 109.996 litrów ww. oleju, który został sprzedany jako olej napędowy, przez co inne osoby naraziły podatek akcyzowy na uszczuplenie w kwocie 104.166,21 zł, stanowiący małą wartość, i za to na mocy art. 54 ust. 2 k.k.s. przy zast. art. 19 § 1 k.k. w zw. z art. 37 § 1 pkt 5 k.k.s. oraz art. 38 § 1 pkt 2 k.k.s. wymierzył oskarżonemu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, która na podstawie art. 8 § 2 k.k.s. nie podlega wykonaniu.

Na zasadzie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. z kar pozbawienia wolności wymienionych w pkt 1 i 2 zaskarżonego wyroku orzeczono wobec oskarżonego karę łączną 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonego i zaskarżając orzeczenie w całości zarzucił:

1. w zakresie czynu określonego w pkt 2 zaskarżonego wyroku bezwzględną przyczynę odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. na skutek skazania oskarżonego za czyn nieobjęty aktem oskarżenia tj. pomimo braku skargi uprawnionego oskarżyciela,

2. obrazę przepisów postępowania, a w szczególności art. 4, 7 oraz 410 k.p.k. polegającą na naruszeniu przez sąd zasady swobodnej kontrolowanej oceny dowodów, w szczególności w zakresie depozycji P. W. (2), zeznań M. S., J. G., P. K. (2) i P. K. (3) oraz naruszenie art. 424 k.p.k. na skutek zaniechania przez Sąd Okręgowy wskazania w uzasadnieniu wyroku faktów, które uznał za udowodnione oraz na których oparł swoje rozstrzygnięcie, dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych,

3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający wpływ na jego treść polegający na błędnym uznaniu, że oskarżony brał udział w zorganizowanej grupie przestępczej, podczas gdy na podstawie

zgromadzonego materiału dowodowego nie ustalono istnienia takiej struktury ani osoby kierującej, jak również brak jest podstaw, aby przyjąć świadomość oskarżonego w tym zakresie.

Wniósł zatem skarżący o zmianę wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych mu czynów ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Apelację ocenić należało jako bezzasadną, nie są bowiem trafne wysunięte w niej zarzuty, że Sąd Okręgowy popełnił błąd w ustaleniach faktycznych co do czynu przypisanego P. K. (1) w pkt 1 zaskarżonego wyroku, dopuścił się obrazy wskazanych przepisów prawa procesowego, czy też doszło do skazania oskarżonego za czyn nieobjęty aktem oskarżenia.

Za wyjątkiem czynu przypisanego oskarżonemu w pkt 3 zaskarżonego wyroku, ogólnie trzeba stwierdzić, że Sąd I instancji przeprowadził odpowiednio wyczerpujące postępowanie dowodowe, zaś zgromadzone dowody, po niejednokrotnie wręcz przesadnie drobiazgowej analizie ocenił zgodnie z zasadniczą regułą wynikającą z art. 7 k.p.k., czyli z uwzględnieniem zasad poprawnego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego.

Nie sposób podzielić zarzutu skarżącego dotyczącego naruszenia ujętych w art. 424 k.p.k. wymogów dotyczących uzasadnień orzeczeń, a to poprzez jakoby braki uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach.

Jak już wyżej zasygnalizowano, sąd orzekający przeprowadził wyjątkowo skrupulatną ocenę wszystkich dowodów zebranych w przedmiotowej sprawie, poza swą analizą nie pozostawiając żadnych okoliczności wynikających z przeprowadzonego materiału dowodowego, przy czym skarżący nie podał jakie konkretnie okoliczności pominięte miały zostać w rozważaniach Sądu I instancji.

Natomiast przy tej okazji zwrócić należy uwagę sądowi który orzekał w niniejszej sprawie, że uzasadnienie orzeczenia koncentrować się powinno na okolicznościach istotnych dla rozstrzygnięcia, i zbędne jest poświęcanie uwagi czynnikom i warunkom pozbawionym takiego znaczenia w danej sprawie. Przesadna drobiazgowość i co za tym zwykle idzie zbytnia obszerność uzasadnienia pozbawia pisemne motywy orzeczenia pożądanej jasności i przejrzystości. Konieczność sporządzania bardziej rzeczowych, a co za tym idzie i mniej czasochłonnych uzasadnień orzeczeń, uwidoczniona została i w oczekującej na wejście w życie z dniem 1 lipca 2015r. zmianie przepisu art. 424 § 1 k.p.k., wprowadzającej wymóg zwięzłości uzasadnień.

Przystępując do analizy szczegółowych uwag naprowadzonych przez skarżącego, rozpocząć wypada od zarzutów ujętych w pkt II apelacji, albowiem uznanie ich za zasadne bezprzedmiotowym czyniłoby rozważania co do trafności zarzutu z pkt I apelacji, odnoszącego się i do tych ustaleń faktycznych sądu orzekającego które stanowiły bazę do przyjęcie odpowiedzialności oskarżonego za czyn ostatecznie przypisany mu w pkt 2 zaskarżonego wyroku.

Otóż wbrew zdaniu skarżącego Sąd Okręgowy przeprowadził pozbawioną braków ocenę wymienionych w apelacji relacji świadków P. W. (2), M. S., J. G., P. K. (2) i P. K. (3).

Lektura wyjątkowo wnikliwego uzasadnienia zaskarżonego w tych częściach w których poświęcone jest ono analizie relacji powyższych świadków, świadczy o zwróceniu uwagi przez sąd orzekający i na te okoliczności, które zdaniem skarżącego miałyby przemawiać za oceną odmienną niźli to dokonał Sąd Okręgowy.

I tak odnośnie tych relacji P. W. (2) z postępowania przygotowawczego w których obciążał on oskarżonego P. K. (1) o dostarczenie pieczęci przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. oraz telefoniczne kierowanie działaniami na terenie bazy b. (...) w miejscowości W., sąd orzekający uznając je za wiarygodne odniósł się i do odmiennych twierdzeń tego świadka z rozprawy wskazując na ich wewnętrzną sprzeczność, albowiem świadek nie składał obciążających wyjaśnień przed mającym go do tego nakłaniać policjantem – jak utrzymywał P. W. (2) na rozprawie, lecz przed prokuratorem, a sam świadek przyznał, że prokurator niczego mu nie sugerował (strony 69 – 70 uzasadnienia zaskarżonego wyroku). Powołana ocena sądu orzekającego w niczym więc nie wykracza poza kardynalną regułę ujętą w art. 7 k.p.k.

Podobnie rzecz przedstawia się i z oceną zeznań świadka M. S. – osoby wynajmującej bazę (...) w W. (strona 59 uzasadnienia wyroku), w której precyzyjnie przeanalizowano problem braku stanowczego rozpoznania oskarżonego przez tegoż świadka.

Co do świadków J. G., P. K. (2) oraz P. K. (3) zauważyć trzeba, że nie obciążali oni oskarżonego P. K. (1) na żadnym z etapów niniejszego postępowania, a świadek J. G. także i w sprawie prowadzonej przed Sądem Okręgowym we Włocławku sygn. akt II K 69/08 – k. 3478. W przedmiotowej sprawie nie ma zatem praktycznego znaczenia czy przesłuchujący tych świadków w postępowaniu przygotowawczym policjant składał im czy też nie składał określone propozycje w zamian za obciążenie oskarżonego, co zdaniem świadka J. G. miała czynić i przesłuchująca go prokurator. Oczywiście gdyby oświadczenia tych świadków zostały uznane za prawdziwe konieczne byłoby szczegółowe zbadanie tej okoliczności, jednakże sad orzekający w sposób logiczny i w oparciu o odpowiednio przywołane dowody odrzucił jako niewiarygodne twierdzenia wymienionych świadków – strony 55-57 uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Z tego powodu brak jest i warunków do ewentualnego podjęcia rozważań, czy domniemany niewłaściwy sposób przesłuchania tychże trzech osób mógłby rzutować na ocenę poprawności przesłuchania i innych istotnych świadków występujących w rozpatrywanej sprawie.

Dodając do tego przeprowadzenie przez Sąd Okręgowy dogłębnej i w efekcie trafnej analizy wyjaśnień oskarżonego P. K. (1) (str. 52-57 pisemnych motywów zaskarżonego wyroku), stwierdzić trzeba, że wbrew uwagom skarżącego, który nie wskazał na jakiekolwiek istotne okoliczności pominięte w ocenach sądu orzekającego, wartościowanie dowodów dokonane zostało przez ten Sąd w sposób w niczym nie wykraczający poza granice oceny swobodnej, chronionej przez zasadę określoną w art. 7 k.p.k.

Trafnie zatem przypisano oskarżonemu popełnienie czynów opisanych w pkt 1 i 2 zaskarżonego wyroku.

W przedmiocie występku z art. 258 § 1 k.k. Sąd Okręgowy wskazał na liczne i konkretne działania oskarżonego będące przejawem jego uczestnictwa w zorganizowanej grupie przestępczej, przy czym z uwagi na zmianę zaskarżonego wyroku polegającą na uniewinnieniu oskarżonego od popełnienia czynu z pkt 3 wyroku konieczna była i korekta opisu czynu z pkt 1, polegająca na usunięciu z celów poczynań oskarżonego popełniania obok przestępstw i przestępstw skarbowych.

Nie ma jednak racji skarżący formułując uwagi o tym, że sąd orzekający przyjął jedynie hipotezę o uczestnictwie oskarżonego w zorganizowanej grupie przestępczej.

Sąd Okręgowy wielce szczegółowo wskazał okoliczności świadczące o popełnieniu przez oskarżonego występku z art. 258 § 1 k.k. – strony 103-106 uzasadnienia zaskarżonego wyroku – a aprobując te argumenty nie ma już potrzeby ich ponownej pełnej prezentacji.

Odnośnie udziału oskarżonego w wydzierżawieniu bazy b. (...) w W. z zeznań świadka P. W. (1) dobitnie wynika aktywność oskarżonego w tym zakresie. Świadek J. S. w postępowaniu przygotowawczym dokładnie opisał na czym polegały działania oskarżonego, który dostarczał mu pieniądze na kupno żywności dla osób pracujących na terenie bazy, przy czym sąd orzekający odniósł się i do zmienionych zeznań tego świadka, który na rozprawie utrzymywał, że osoba o ps. (...) to nie oskarżony P. K. (1) precyzyjnie wskazany przezeń wcześniej, lecz P. P..

W zakresie dotyczącym przekazania pieczątek przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o.pierwotne relacje fikcyjnych udziałowców tej spółki – R. C.oraz D. K.(odpowiednio k. 1091-1094 i k. 1097-1099 t. VI), jednoznacznie wskazują na możliwość dysponowania tymi przedmiotami przez oskarżonego, a co za tym idzie przekazania ich P. W. (2)w celi wystawiania dokumentów przewozowych i druków WZ.

To, że świadek R. C. od lipca 2005r. był tymczasowo aresztowany – co eksponuje skarżący – w żaden sposób nie stoi na przeszkodzie ocenieniu za wiarygodne twierdzeń tego świadka, że gdy został on aresztowany to właśnie oskarżony P. K. (1) zabrał całą dokumentację firmy (...) sp. z o.o.

Podobnie rzecz przedstawia się co do szeroko zacytowanych w uzasadnieniu apelacji orzeczeń odnoszących się do warunków koniecznych do przypisania występku z art. 258 § 1 k.k., które to warunki w realiach rozpatrywanej sprawy zostały w pełni spełnione.

Oskarżony P. K. (1) zajmował znaczącą pozycję w zorganizowanej strukturze przestępczej – najpierw uczestniczył w ocenie przydatności bazy b. (...) do planowanej działalności polegającej na odbarwianiu oleju opałowego, następnie w wydzierżawieniu tej bazy, a potem w wydawaniu poleceń i zapewnianiu środków na utrzymanie osób pracujących bezpośrednio przy odbarwianiu oleju opałowego oraz w dostarczeniu pieczęci i w ten sposób we współsprawstwie w podrabianiu listów przewozowych oraz dokumentów WZ.

Ten wyjątkowo rozbudowany zakres poczynań oskarżonego, jego wcale nie podrzędna i jedynie wykonawcza rola w zorganizowanym procederze, z nieodpartą logiką świadczą właśnie o udziale oskarżonego w grupie przestępczej.

Równie jasno przestawia się sprawstwo oskarżonego co do czynu przypisanego mu w pkt 2 zaskarżonego wyroku, ściśle powiązane z działaniami związanymi z podrabianiem listów przewozowych oraz dokumentów WZ.

Aprobując i w tym przypadku dogłębne racje wskazane przez sąd orzekający – strony 106-112 pisemnych motywów zaskarżonego wyroku, nie ma już potrzeby ponownie ich w pełni prezentować, przy czym dalsze odpowiednie uwagi w tym zakresie nakreślone zostaną w rozważaniach dotyczących zarzutu obrazy art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k.

Odmiennie natomiast rzecz przedstawia się odnośnie czynu przypisanego oskarżonemu w pkt 3 zaskarżonego wyroku, a mającego polegać na „ułatwieniu poprzez ułatwienie" innym ustalonym osobom uchylenia się od opodatkowania podatkiem akcyzowym.

Zgromadzony materiał dowodowy nie przynosi bowiem żadnych konkretnych danych odnośnie ewentualnych związków oskarżonego z osobami mającymi prowadzić działalność w ramach firm powiązanych z PPUH (...) w D., która wprowadzała do obrotu jako olej napędowy odbarwiony wcześniej olej opałowy.

Żadna z osób które miały być zaangażowane w dalszy proceder nie podała informacji odnośnie udziału oskarżonego P. K. (1) w tych kolejnych poczynaniach.

Przypisane oskarżonemu działania związane były z wystawianiem podrobionych listów przewozowych dokumentujących fikcyjną sprzedaż oleju napędowego przez przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. w B. spółce (...) w Z., co wpisane było w tą część przestępczych działań która dotyczyła wątku wprowadzenia do obrotu paliwa niespełniającego wymogów jakościowych.

Poza poczynaniami oskarżonego pozostawały natomiast działania związane z wystawianiem tzw. pustych faktur przez firmy (...) sp. z o.o.w Z., Grupa (...)w G.i (...)w W.na rzecz PPUH (...)w D., co potem było wykorzystane przy nieujawnianiu przedmiotu opodatkowania w postaci paliwa sprzedanego jako olej napędowy.

I choć można domniemywać, że oskarżony mógł przypuszczać, że kolejnym krokiem po odbarwieniu oleju opałowego będzie uchylanie się od uiszczenia podatku akcyzowego, to jednak powyższe stwierdzenia pozostają li tylko w sferze hipotez, nie dających realnej podstawy do przyjęcia po stronie oskarżonego którejś z postaci zamiaru bezpośredniego, wymaganego do przyjęcia odpowiedzialności za przestępstwo skarbowe z art. 54 § 2 k.k.s.

Z tego zatem względu z uwagi na brak danych dostatecznie uzasadniających popełnienie przez oskarżonego czynu przypisanego mu w pkt 3 zaskarżonego wyroku (pkt III aktu oskarżenia), zmienić należało zaskarżony wyrok uniewinniając oskarżonego od popełnienia tegoż czynu, obciążając Skarb Państwa w tej części wydatkami postępowania – art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. oraz art. 630 k.p.k.

Odnośnie przedstawionego w pierwszej kolejności w apelacji zarzutu zaistnienia tzw. bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k., skarżący w swej argumentacji nietrafnie wiąże poglądy orzecznictwa dotyczące w istocie swobody prokuratora we wskazaniu kwalifikacji prawnej czynu zarzucanego

w akcie oskarżenia, z odmiennym problemem tożsamości czynu w kontekście obowiązującej w postępowaniu sądowym zasady skargowości.

Otóż granice oskarżenia wyznacza wskazane w akcie oskarżenia zdarzenie historyczne, określone w przedmiocie zdarzenia zaprezentowanym w skardze, a także – z reguły – zdeterminowane identycznością czasu, miejsca i uczestników zdarzenia.

Pomocne w rozważaniach dotyczących zachowania tożsamości czynu jest skorzystanie z wypracowanego przez dziesięciolecia w doktrynie (por. m.in. S. Waltoś, Proces Karny, Zarys systemu, W-wa 2009, s. 30-31) skontrolowania, czy w porównaniu z aktem oskarżenia nastąpiła zmiana osoby sprawcy, przedmiotu ochrony, bądź też – z pewnymi zastrzeżeniami nie mającymi znaczenia w rozpatrywanej sprawie – zmiana osoby pokrzywdzonego. Dodatkowym kryterium jest sprawdzenie, czy w porównywalnych określeniach czynu zachodzą różnice tak istotne, że wedle rozsądnej życiowej oceny nie można ich uznać za określenie tego samego zdarzenia faktycznego, przy czym im więcej różnic, tym większe prawdopodobieństwo braku tożsamości.

W zakresie kwestionowanego w apelacji czynu przypisanego oskarżonemu w pkt 2 zaskarżonego wyroku nie doszło do żadnej z wymienionych wyżej sytuacji.

Porównując opis czynu ujęty w pkt II aktu oskarżenia z opisem czynu z pkt 2 wyroku nie ujawniamy jakiejkolwiek zmiany w zakresie miejsca i uczestników zdarzenia, a zmiana dotycząca czasu popełnienia czynu polegała na jego ograniczeniu – nie od 19 czerwca do 19 lipca 2005r. jak wskazano w skardze prokuratora lecz jedynie od 1 do 19 lipca 2005r.

Nie doszło również do wyjścia poza granice skargi w zakresie opisu przedmiotu zdarzenia – najdobitniej kwestionowanego przez apelującego, zwracającego uwagę na to, że w akcie oskarżenia zarzucono oskarżonemu zorganizowanie i nadzorowanie wytworzenia oleju opałowego, natomiast Sąd Okręgowy skazał oskarżonego za ułatwienie innym osobom dokonania obrotu paliwem ciekłym, niespełniającym wymagań ustawy, podrabiając w celu użycia za autentyczne dokumenty w postaci listów przewozowych i wydań materiałów na zewnątrz.

Dobitnie podkreślić w tym miejscu trzeba, że choć prokurator oczywiście ma swobodę w sposobie opisu zdarzenia faktycznego objętego skargą, to jednak sąd orzekający nie jest związany ani opisem czynu ani kwalifikacją prawną czynu dokonaną przez oskarżyciela, a w ramach granic oskarżenia może dokonywać odpowiednich zmian – por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 1987r., II KR 121/87, OSNPG 1988, 12, poz. 135, przy czym nie stanowi wyjścia poza ramy oskarżenia ustalenie pewnych okoliczności faktycznych tego samego zdarzenia odmiennie, niż to przyjął akt oskarżenia – por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 1972r., II KR 162/72, OSNKW 1973, 4, poz. 46.

Dodać wypada, że i w powołanym przez skarżącego w uzasadnieniu apelacji postanowieniu Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 29 października 2008r., sygn. akt II AKz 777/08 (LEX nr 509117 Prok. i Pr. – wkł. 2009/7 – 8/38, KZS 2009/7 – 8/72) stwierdzono, że: przyjmuje się, że granice oskarżenia zostają utrzymane dopóty, jak długo w miejsce czynu zarzucanego, w ramach tego samego zdarzenia historycznego, można przypisać oskarżonemu czyn, nawet ze zmienionym opisem i jego oceną prawną, ale mieszczący się w tym samym zespole zachowań człowieka.

Taka też zmiana, mieszcząca się w granicach oskarżenia a wynikająca z przedstawionych poniżej przyczyn, dokonana została w rozpatrywanej sprawie.

Otóż Sąd orzekający, trafnie zwracając uwagę na to, że w chwili czynu w lipcu 2005r. nie obowiązywała wskazana w akcie oskarżenia ustawa z dnia 25 sierpnia 2006r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw ciekłych i biopaliw ciekłych (Dz. U Nr 169 poz. 1200 z późn. zm.) lecz wcześniejsza ustawa z dnia 23 stycznia 2004r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw ciekłych i biopaliw ciekłych (Dz. U Nr 34 poz. 293 z późn. zm.), jako ustawę korzystniejszą dla sprawcy na zasadzie art. 4 § 1 k.k. zastosował ustawę wcześniejszą.

Słusznie zwrócono bowiem uwagę na to, że ustawa obowiązująca w chwili czynu w art. 23 ust. 1 i 3 penalizowała jedynie działania polegające na dokonywaniu obrotu paliwami ciekłymi lub biopaliwami ciekłymi niespełniającymi wymagań jakościowych określonych w ustawie, w odróżnieniu od późniejszej ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. która w art. 31 ust. 1 i 3 wprowadziła odpowiedzialność karną także za wytwarzanie, transport, magazynowanie lub wprowadzanie do obrotu paliw ciekłych i innych paliw niespełniających wymagań jakościowych określonych w ustawie.

Konsekwencją powyższych zmian w ustawodawstwie stało się pominięcie w opisie czynu przypisanego oskarżonemu w pkt 2 wyroku całego szeregu zarzuconych oskarżonemu w akcie oskarżenia zachowań związanych z wynajęciem i organizacją bazy dawnego (...) w miejscowości W..

Jednakże w opisie czynu zarzuconego P. K. (1) w pkt II aktu oskarżenia znalazły się i inne zachowania, a to polegające na przekazaniu pieczątek firmowych Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. w B. z poleceniem ostemplowania nimi listów przewozowych i dokumentów WZ, dokumentujących w ten sposób fikcyjną okoliczność transportu z firmy (...) sp. z o.o. do firmy (...) w Z., odbiciem czego była kumulatywna kwalifikacja prawna czynu zarzuconego w akcie oskarżenia obejmująca obok art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw ciekłych i biopaliw ciekłych (Dz. U Nr 169 poz. 1200) także przepis art. 270 § 1 k.k.

W tej sytuacji przytoczenie w opisie czynu przypisanego oskarżonemu w pkt 2 zaskarżonego wyroku zachowań oskarżonego związanych z podrabianiem w celu użycia za autentyczne dokumentów w postaci listów przewozowych i wydań materiałów na zewnątrz w żadnej mierze nie wykroczyło poza granice zdarzenia faktycznego określonego w skardze prokuratora.

Jak to już wyżej zaznaczono, sąd orzekający w pełni uprawiony jest w granicach skargi do odpowiednich zmian tak w zakresie opisu czynu jak i jego kwalifikacji prawnej czynu, a zatem przyjęcie przez Sąd Okręgowy, że określone zachowania oskarżonego stanowiły formę zjawiskową pomocnictwa do dokonania obrotu paliwem niespełniającym wymagań jakościowych, stanowiło wyraz uprawnienia sądu orzekającego do dokonywania samodzielnych ustaleń faktycznych i prawnych w procesie sądowym.

Z tych zatem względów zaskarżony wyrok w części dotyczącej skazania ujętego w pkt 2 w zasadniczym zakresie utrzymano w mocy.

Konieczna zmiana dotyczyła wyeliminowania z podstawy skazania normy art. 8 § 1 k.k.s., albowiem pomijając kwestię, czy powołanie tego przepisu było konieczne w sytuacji, gdy kwalifikacja prawna czynu przypisanego oskarżonemu w pkt 2 zaskarżonego wyroku nie obejmowała i przestępstwa skarbowego, oskarżony uniewinniony został od popełnienia przestępstwa skarbowego z art. 54 § 2 k.k.s. określonego w pkt 3 zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego.

Jednocześnie uzupełnić należało podstawę skazania o przepis art. 11 § 2 k.k., gdyż czyn oskarżonego wyczerpuje znamiona określone w dwóch przepisach karnych – co zresztą trafnie odzwierciedlił sąd orzekający uwzględniając w podstawie wymiaru kary i przepis art. 11 § 3 k.k.

Ponieważ wymierzone oskarżonemu kary pozbawienia wolności tak jednostkowe jak i kara łączna 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności nie cechują się rażącą surowością, szczególnie jeśli wziąć pod uwagę wielokrotną karalność oskarżonego, zaskarżony wyrok i w tym zakresie należało utrzymać w mocy.

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w wyroku, na zasadzie art. 627 k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k. obciążając oskarżonego kosztami sądowymi za postępowanie odwoławcze.